

Tildelingsbrev til Statped for budsjettåret 2017

Innhold

Innhold	2
1 Innledning	3
2 Statpeds mål og særskilte aktiviteter i 2017	4
3 Tildeling av midler	6
4 Økonomiforvaltning og føringer	9
5 Økonomiske og administrative fullmakter	11
6 Rapportering	13
7 Styring, kommunikasjon og samarbeid	16
Vedlegg 1 Statpeds faste oppdrag	17
Vedlegg 2 Rapporteringsfrister for 2017 og 2018	21
Vedlegg 3 Innspill til budsjettarbeid	22
Vedlegg 4 Definisjoner av indikatorer med frister for rapportering	23

1 Innledning

Statped skal bidra til å heve kompetanse og kvalitet på det spesialpedagogiske tilbudet for barn, unge og voksne innenfor Statped sine fagområder. Statped er, sammen med den statlige utdanningsadministrasjonen, sentral for å kunne nå forventningene og føringer som ligger i *Lov om barnehager*, og *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa*. Statped er delegert oppgaver som skal bidra til at sektormålene som er satt for barnehagen og grunnopplæringen nås jf. Prop.1 S (2016-1017). Disse er:

Mål for barnehagen:

- barnehager med høy kvalitet som fremmer trivsel, lek og læring
- et tilgjengelig barnehagetilbud for alle barn
- forutsigbare rammevilkår som medvirker til mangfold og likeverd i barnehagesektoren

Mål for grunnopplæringen:

- elevene skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse
- elevene skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø
- flere elever og lærlinger skal gjennomføre videregående opplæring

De overordnede sektormålene for barnehagen og grunnopplæringen danner grunnlag for Statpeds hovedmål. Statped skal i tråd med Stortingets vedtak og føringer fra direktoratet velge tiltak og virkemidler som bidrar til størst mulig måloppnåelse.

Statped skal bistå kommuner og fylkeskommuner ved å gi likeverdige spesialpedagogiske tjenester i hele landet. Dette inkluderer også tjenester knyttet til godkjente norske friskoler i utlandet. Statped skal bidra til kunnskaps- og kompetansespredning om likeverdig, tilpasset og inkluderende utdanning gjennom sine fagområder. Videre skal Statped også bidra til spesialpedagogiske utdanninger og forskningsarbeid på det spesialpedagogiske området. Virksomheten har spisskompetanse innen områdene syn, hørsel, kombinerte hørsels- og synsvansker (døvblindhet), sammensatte lærevansker, språk/ tale og ervervet hjerneskade. I tillegg har Statped en særlig funksjon knyttet til samiskspråklige barn, unge og voksne med spesialpedagogiske behov innen sine fagområder.

Statped er direkte underlagt og etatsstyrt av Utdanningsdirektoratet. Tildelingsbrevet fra direktoratet er Statped sitt overordnede styringsdokument. Det gir en overordnet, men ikke uttømmende oversikt over Statpeds oppgaver. Direktoratet gjør oppmerksom på at det kan komme flere oppdrag og bestillinger i løpet av året. I tillegg skal Statped arbeide med oppdrag som er gitt tidligere og som ikke er avsluttet.

2 Statpeds mål og særskilte aktiviteter i 2017

Statped skal med sin erfaring og sin spesialpedagogiske kompetanse medvirke til og delta i aktuelle tverrfaglig og tverretattlig nettverk mellom barnehage- og skoleeiere, PP-tjenesten, fylkesmannsembetene, nasjonale sentre, universitets- og høyskoler, samt andre relevante statlige og kommunale tjenester og fagmiljøer. Dette kapitlet omhandler mål og særskilte aktiviteter som vil bli fulgt opp av Utdanningsdirektoratet gjennom styringsdialogen i 2017. Statped må gjøre seg kjent med gjeldende nasjonale strategier, handlingsplaner, stortingsmeldinger som berører virksomhetens målsetninger. Se vedlegg 1 for beskrivelse av Statpeds faste oppdrag. Stortinget har i forbindelse med behandlingen av Statsbudsjettet for 2017 satt tre hovedmål for Statped:

Hovedmål 1

Statped skal være en tydelig og tilgjengelig yter av spesialpedagogiske tjenester til kommuner og fylkeskommuner. Alle kommuner og fylkeskommuner skal få likeverdig tilgang til tjenester fra Statped.

Hovedmål 2

Videreutvikle spisskompetanse innenfor spesialpedagogiske fagområder og være en bidragsyter til kunnskaps- og kompetansespredning om likeverdig, tilpasset og inkluderende opplæring på disse områdene.

Hovedmål 3

Statped skal arbeide ut fra en helhetlig FoU-strategi for prioritering av områder for forsknings- og utviklingsarbeid på det spesialpedagogiske området, forankret i et samarbeid med universitet og høyskoler.

Disse hovedmålene er brutt ned i delmål, og til disse delmålene er det knyttet styringsparametere. Oversikt over denne målstrukturen med tilhørende indikatorer er spesifisert i vedlegg 4. Betegnelsen «annen styringsinformasjon knyttet til målområdet» benyttes på andre forklaringsvariabler direktoratet ønsker informasjon om og som benyttes i analysen av måloppnåelse. Spesifisering av dette framkommer også i vedlegg 4. Krav til rapporteringen framkommer i kap.7 og vedlegg 4.

2.1 Særskilte aktiviteter 2017

Nedenfor følger særskilte aktiviteter som Statped skal utføre i 2017. Statped skal:

- Bistå Utdanningsdirektoratet i arbeidet med å utarbeide en evalueringsrapport, knyttet til omstillingen av Statped.
- Bistå Utdanningsdirektoratet med å utarbeide en evalueringsrapport, knyttet til samhandlingen med Signo og Briskeby.
- Samarbeide med Trondheim kommune om en god overføring av A.C.Møller skole fra Statped til Trondheim kommune.
- Bistå Utdanningsdirektoratet i forvaltningen av tilskuddsmidler til utvikling og produksjon av særskilt tilrettelagte læremidler og med kompetanseutviklingstiltak for læremiddelutviklere (Kap.220, post 70). Oppgaven beskrives nærmere i eget brev.

- Bistå Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning i utviklingen av kompetanseutviklingspakker innenfor Språkløyper - nasjonal strategi for språk, lesing og skriving (2016-2019).
- Bistå og samarbeide med Nasjonalt senter for matematikk i opplæring i oppfyllelse av tiltak knyttet til mål 2 i nasjonal realfagsstrategi (2015-2019) «Tett på».
- Bistå Utdanningsdirektoratet i arbeidet med å gjennomføre en modellutprøving for økt inkludering av barn og unge med særskilte behov i barnehage og skole gjennom bedre utnyttelse av de samlede ressursene ved Statped, Fylkesmannen og lokalt nivå, i utvalgte regioner.
- Utarbeide en rapport som konkretiserer utfordringer som elever med funksjonsnedsettelse møter ved gjennomføring av videregående opplæring, få læreplass og oppnå fag- og svennebrev. Frist 31.12.17.
- Utarbeide en overordnet plan for ferdigstilling av prosjektet *Ny modell for en styrket deltidsopplæring og med relevante tilgrensede tjenester*. Frist 18.04.17.
- Iverksette deltidsopplæring for hørselshemmede elever slik det skal driftes fra skolestart 2017/2018.
- Bistå Utdanningsdirektoratet i utviklingen av kartleggingsprøver, obligatoriske prøver og eksamen, samt rådgivning i forbindelse med universell utforming.
- Utvikle metoder for brukerundersøkelser som et grunnlag for egen evaluering av virksomheten.
- Utarbeide plan for en nettbasert distribusjonsordning av lydbøker. Planen bør også drøfte alternative løsninger utover distribusjon i egen regi. Frist 30.06.17.

3 Tildeling av midler

Dette kapittelet er basert på tildelingsbrev for 2017 fra Kunnskapsdepartementet til Utdanningsdirektoratet.

3.1 Generelle økonomiske føringer

Stortinget vedtok den 14. og 17. desember 2016 bevilgningene på postene under KDs kapitler i statsbudsjettet for 2017. Det vises til Innst. 12 S (2016 -2017), Innst 14 S (2016 -2017) og Prop. 1 S (2016-2017). Direktoratet stiller midlene som er angitt i dette tildelingsbrevet til disposisjon for Statped. Tildelingen innebærer at virksomheten har fullmakt til å disponere midlene innenfor beløpsrammene på hver enkelt post og til de formålene Stortinget har satt, slik disse er konkretisert i mål og resultatkrav i tildelingsbrevet.

Disponeringen av budsjettet skal samsvare med føringer gitt i dette tildelingsbrevet og ta høyde for bundne midler som ikke nevnes særskilt i dette brevet. Virksomhetsleder har ansvar for å prioritere innenfor tildelt budsjetttramme, slik at mål og oppdrag for budsjettåret kan realiseres.

Sammenlignet med saldert budsjett for 2016 er det i Finansdepartementets føringer for arbeidet med 2017-budsjettet generelt lagt inn følgende prisjusteringer:

- 01-poster: 2,5 pst. (driftsutgifter utenom lønn)
- 21-poster: 2,8 pst.
- 45-poster: 2,5 pst.
- Inntektsposter: 2,8 pst.

Helårvirkningen av lønnsoppgjøret i 2016 er lagt inn i budsjettet for 2017, men det er ikke lagt inn noe for lønnsregulering i 2017. Bevilgning for dette behandles som egen sak av Stortinget etter lønnsoppgjøret våren 2017, og eventuell supplerende tildeling kan forventes i oktober 2017.

Regjeringen vil bygge politikken på effektiv bruk av fellesskapets ressurser, og forutsetter at alle statlige virksomheter gjennomfører årlige tiltak for å øke produktiviteten. For å gi insentiv til mer effektiv statlig drift og skape handlingsrom for prioriteringer har regjeringen innført en reform for avbyråkratisering og effektivisering av offentlig sektor. Deler av gevinstene fra redusert byråkrati og mer effektiv bruk av pengene blir tatt inn til fellesskapet. Denne innhentinga er satt til 0,8 pst. av driftsutgiftene til virksomhetene (alle 01, 21 og 50-poster) og gjelder også Statped som en av direktoratets underliggende virksomheter.

Fra 2017 skal Statped budsjettere og regnskapsføre arbeidsgiverandel av pensjonspremien i sine budsjetter og regnskaper. Medlemsandelen på to prosent skal også budsjetteres og regnskapsføres av virksomheten. Dette avløser dagens ordning med nettolønn i staten. Virksomhetene skal beregne og regnskapsføre arbeidsgiveravgift av pensjonspremien (arbeidsgiverandelen) og av bruttolønn (før trekk av medlemsandelen).

Budsjettpostene for de virksomhetene som er innenfor den nye ordningen er oppjustert i forslaget til statsbudsjett for 2017.

Hvordan virksomhetene skal regnskapsføre pensjonspremien står i [Finansdepartementets rundskriv R-118 av 20. oktober 2016](#). Spørsmål om regnskapsmessig forståelse og praktisering av den nye ordningen for pensjonspremie kan rettes til regelverk@dfo.no. Spørsmål knyttet til pensjonsordningen og fakturering av pensjonspremie kan rettes til [Statens pensjonskasse](#).

3.2 Økonomiske rammer til Statped

Alle beløp som gjelder tildelingen i dette kapitlet er oppgitt i 1 000 kroner.

Tabell 3-1 Statped's tildeling over kapittel 230 for 2017

Kap. 230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem		
Post	Betegnelse	Tildeling 2017
01	Driftsutgifter	662 173
21	Spesielle driftsutgifter	45 441
45	Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold	9 099
Sum		716 713

Post 01

Tildelingen gjelder utbetaling av ventelønn og lønn etter rettsvilkårsavtalen. Det skal settes av en reserve på posten for å dekke utgifter til uforutsette hendelser.

Bevilgningen er økt med 1 mill. kroner knyttet til elevkurs for elever med hørselshemming, jf. Innst. 12 S (2016–2017).

Bevilgningen er økt med 0,5 mill. kroner for å etablere nødvendig organisering og rutiner knyttet til tilskuddsordningen ved særskilt tilrettelagte læremidler.

Post 21

Tildelingen gjelder oppdragsvirksomhet. Utgifter som føres på posten skal være knyttet til oppdrag i samarbeid med ekstern oppdragsgiver. Inntekter fra oppdragsvirksomheten føres under kap. 3230 post 01.

Tabell 3-2 Statped's tildeling over kapittel 3230 for 2017

Kap. 3230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem		
Post	Betegnelse	Tildeling 2017
01	Inntekter fra oppdrag	45 441
02	Salgsinntekter o.a.	10 048
SUM		55 489

Post 01

Inntekter som føres på posten skal være i forbindelse med oppdrag i samarbeid med ekstern oppdragsgiver. Jf. kap. 230 post 21 overfor. Andre inntekter føres på post 02.

Post 02

Inntekter som føres på posten gjelder salg av læremidler og elevprodukter, salg fra kantine, utleie av lokaler, inntekter fra hjelpemiddeltilpasning og inntekter fra kurs. Tildelingen på denne posten er i 2017 redusert med 5 mill. kroner i forhold til tildelingen for 2016 for å redusere gebyr på lydbøker, slik at de utgjør kun formidlingskostnader.

Tabell 3-3 Statpeds ramme over kapittel 3220 for 2017

Kap. 3220 post 02 Salgsinntekter	
	Tildeling 2017
Inntekter fra Bestillingstorget ¹	1 207
Sum	1 207

Tabell 3-4 Statpeds ramme over kapittel 220 for 2017

Kap. 220 post 21 Utdanningsdirektoratet - Spesielle driftsutgifter	
	Tildeling 2017
Tilrettelegging eksamen for blinde og svaksynte	350
Tilrettelegging av eksamen til hørselshemmede og produksjon av eksamen i tegnspråk	560
Tilrettelegging av prøver	1 000
Sum	1 910

Tildelingen gjelder tilrettelegging av eksamen og obligatoriske prøver for blinde og svaksynte elever i grunnskolen og videregående opplæring, tilrettelegging av eksamen og obligatoriske prøver i regning for hørselshemmede og eksamensoppgaver for tegnspråkbrukere i fagene Norsk tegnspråk og Tegnspråk som fremmedspråk på fem ulike nivå (Norsk tegnspråk 10. trinn og Vg3, og Tegnspråk som fremmedspråk nivå I, II og III). Statped skal etter avtale bistå direktoratet med vurderinger knyttet til universell utforming av digitale prøver.

Tabell 3-5 Statpeds ramme over kapittel 226 for 2017

Kap. 226 post 21 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa	
	Tildeling 2017
Oppfølging av oppdragsbrev S 6-13 SEVU PPT	2 600
Sum	2 600

Tildelingen gjelder etterutdanning innen temaområdene ASK og flerspråklighet / flerkulturalitet, gjennomføring av årlig nettverkskonferanse for ledere, etablering og drift av regionale nettverk og gjennomføringen av fire regionale nettverkskonferanser. Etablering og utvikling av regional aktivitet bør prioriteres også i 2017. Regionale aktiviteter kan være nettbaserte og /eller konferanser.

¹ Inntektskravet for bestillingstorget ligger hos Utdanningsdirektoratet

4 Økonomiforvaltning og føringer

Statped's økonomiforvaltning skal være i henhold til regelverk og instruks, jf. bl.a. Bevilgningsreglementet², veilederen Statlig budsjettarbeid³, Reglement for økonomistyring i staten⁴ med tilhørende bestemmelser⁵ og Hovedinstruks for økonomiforvaltningen i Statped. Direktoratet forutsetter at den virksomhetsinterne økonomiinstruks blir gjennomgått minst en gang i året og revidert ved behov. Direktoratet viser videre til føringer i Finansdepartementets rundskriv R-115 om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap.

Statped skal gjøre vurderingen av risiko i eget arbeid. I tråd med dette skal vurderinger gjennomføres for å kartlegge de viktigste risikoforholdene i arbeidet med å nå de fastsatte målene i dette tildelingsbrevet. Dette arbeidet skal forankres i øverste administrative ledelse, med følgende hovedelementer:

- Omtale og vurdering av risiko, sannsynligheten for avvik, konsekvensen av dette og avvikets vesentlighet knyttet til virksomhetens måloppnåelse
- Omtale av hvilken risiko som kan aksepteres. Dette skal også si noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere avvik til et akseptabelt nivå
- Identifikasjon og valg av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme.

4.1 Fellesføring for alle statlige virksomheter

Effektivisering

Statped skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. For rapportering, se kap.6.

4.2 Fellesføringer for statlige virksomheter

Lærlinger

Regjeringen og partene i arbeidslivet signerte våren 2016 en ny samfunnskontrakt for flere læreplasser for perioden 2016–2020. Målet med den nye kontrakten er å sørge for at alle kvalifiserte elever som ønsker det, skal få tilbud om læreplass. Se mer informasjon på nettsiden laerlingloftet.no.

I 2017 skal Statped ha minst én lærling tilknyttet seg, og minst like mange som i 2016. Statped skal også hvert år vurdere om antall lærlinger kan økes og vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK Stat eller et annet opplæringskontor. For rapportering, se kap.6

Sikkerhet og beredskap

[Styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i](#)

[kunnskapssektoren](#) (revidert oktober 2016) skal ligge til grunn for Statped sitt arbeid på dette feltet. Statped skal utføre virksomhetstilpassede risiko- og sårbarhetsanalyser

² Vedtatt av Stortinget 26. mai 2005

³ Utgitt av Finansdepartementet i mars 2006 (R-0543)

⁴ Fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon 12. desember 2003, endret 8. juni 2010

⁵ Fastsatt av Finansdepartementet 12. desember 2003, endret 8. juni 2010

(ROS) minimum annet hvert år, ha oppdaterte krise- og beredskapsplaner og gjennomføre årlige kriseøvelser.

Disse kravene til samfunnssikkerhet og beredskap omfatter også informasjonssikkerhets-arbeidet. Statped skal påse at informasjonssikkerhetsarbeidet er i samsvar med eForvaltningsforskriften og de fem tiltaksområdene i KMDs [Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen 2015-2017](#). Departementet viser til [UNINETTs veiledning til ledelsessystem for informasjonssikkerhet](#), [NSMs anbefalte tiltak mot dataangrep](#) og [Veiledning i beredskapsplanlegging](#) utarbeidet av Udir og POD (revidert desember 2015). For rapportering, se kap.6.

Personvernombud

EU-parlamentet har vedtatt en ny personvernforordning, og Norge som EØS-land vil også få endringer i personvernlovgivningen som følge av dette. Dette innebærer at virksomheter som behandler personopplysninger må gjøre seg kjent med den nye personvernforordningen. Den nye forordningen innebærer bl.a. at virksomhetene får større ansvar for personvern, det kommer nye plikter og det blir obligatorisk for alle offentlige virksomheter å utnevne personvernombud. Virksomhetene må gjøre nødvendige forberedelser for å møte de nye kravene.

www.datatilsynet.no/Regelverk/EUs-personvernforordning/hva-betyr/

5 Økonomiske og administrative fullmakter

5.1 Fullmakter

Fullmakter i tilknytning til Stortingets budsjettvedtak

Direktoratet delegerer for budsjettåret 2017 Statped fullmakt til å:

- Overskride tildelingen på post 01 på de respektive utgiftskapitler (kap. 230) mot tilsvarende merinntekter på post 02 på de tilhørende inntektskapitler (kap. 3220, 3222 og 3230). Statped gis også fullmakt til å overskride tildelingen på 21-postene på respektive utgiftskapitler mot tilsvarende merinntekter på post 01 på tilhørende inntektskapitler. Mindreinntekt krever tilsvarende mindreforbruk på korresponderende utgiftskapittel og -post, jf. rundskriv R-110 fra Finansdepartementet.

Videredelegering av fullmakter delegert fra Kongen og Finansdepartementet

Direktoratet delegerer for budsjettåret 2017 Statped fullmakt til å:

- Nettopostere ved utskifting av utstyr på post 01, slik at inntekter fra salg av brukt utstyr kan føres til kreditt på post 01. Fullmakten må disponeres i tråd med vilkårene Finansdepartementet har satt i rundskriv R-110.
- Inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret, jf. rundskriv R-110 fra Finansdepartementet. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av Statped.

Øvrige fullmakter

Direktoratet gir videre Statped for budsjettåret 2017 fullmakt til å:

- Oppnevne og avvikle styre for statlige skoler der det er aktuelt.
- Inngå og si opp leieavtaler med Statsbygg
- Forhandle etter Hovedavtalen.
- Godkjenne reiser i henhold til særavtale for reiser innenlands og særavtale for reiser til utlandet for statens regning.
- Normere stillinger ved utlysning og tilsette i alle stillinger unntatt stillingen som direktør.
- Innvilge studiepermisjon med full eller delvis lønn for inntil 12 måneder.
- Inngå samarbeidsavtaler med UH-sektoren som finansieres gjennom oppdragsinntekter.

Dersom Statped ser behov for vesentlige organisatoriske endringer eller endringer av geografisk lokalisering skal direktoratet orienteres i forkant av eventuelle endringer. Dette gjelder også vesentlige endringer i dimensjoneringen av ansatte innenfor fagområdene på landsbasis eller regionalt.

5.2 Disponering av budsjettmidlene for 2017

Statped skal utarbeide disponeringsplan med grunnlag i tildelingene gjengitt i kapittel 3 i dette tildelingsbrevet. Planen viser planlagte disponeringer fordelt på tiltak. Talldelen suppleres med en tekstdel som gir forklaringer til disponeringen, og som viser hvilke forutsetninger disponeringen bygger på.

Utdanningsdirektoratet legger til grunn at de midler som stilles til disposisjon for Statped i 2017 danner grunnlag for Statpeds virksomhet. De midler som stilles til disposisjon skal utnyttes effektivt og målrettet. Avvik fra spesifikke føringer i

tildelingsbrevet og behov for vesentlige omdisponeringer skal alltid avklares med direktoratet. Statped må selv sørge for å ha en reserve på post 01 på kap. 230 for å dekke uforutsette utgifter. For oversendelse av disponeringsplan, se vedlegg 4.

6 Rapportering

Rapporteringen til Utdanningsdirektoratet skjer gjennom to tertialrapporteringer og en årsrapport for 2017. Dersom annet ikke er avtalt skal Statped rapportere på oppdragsbrevene ved 2. tertialrapportering, samt i årsrapporten. Ved behov kan direktoratet be om tilleggsrapportering på bestemte oppdrag.

Statped skal informere direktoratet om vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev straks Statped får kjennskap til slike avvik. Statped må samtidig fremme forslag om mulige korrigerende tiltak.

6.1 Årsrapporten

Statped skal innen 15. mars 2018 utarbeide en årsrapport til Utdanningsdirektoratet. Det vises til retningslinjer fra Finansdepartementet (R-115) og veileder fra Direktoratet for økonomistyring for innholdet for innholdet i årsrapporten. Gjenpart av årsrapporten skal sendes til Riksrevisjonen. Det minnes om at årsregnskapet med tilhørende redegjørelse skal inngå som del av direktoratets årsrapport til Kunnskapsdepartementet. Årsrapporten med årsregnskapet skal publiseres på Statpeds nettsider.

Alle økonomiske, administrative og faglige krav til Statped, som er forankret i tildelingsbrev, supplerende tildelingsbrev og oppdragsbrev for 2017, er gjenstand for rapportering i årsrapporten. Omtalen av del III Årets aktiviteter og resultater skal inneholde:

- En overordnet vurdering av Statpeds bidrag til måloppnåelse på sektormålene referert til i innledningen.
- Vurdering av måloppnåelse på de mål som er satt for Statpeds virksomhet i kapittel 2. I rapporteringen skal det særlig legges vekt på Statpeds prioriteringer for 2017 under hvert mål. Statped må rapportere på de konkrete indikatorene som er satt, ref. vedlegg 4. I tillegg må Statped gi en kvalitativ vurdering av måloppnåelse utover det som indikatorene gir av informasjon. Dette innebærer en kort kvalitativ vurdering av hvordan virksomheten har utøvet sitt arbeid opp mot barnehage- og skoleeiere, PP-tjenesten, fylkesmannsembetene, nasjonale sentre, universitets- og høyskoler, samt andre relevante statlige og kommunale tjenester og fagmiljøer.
- Utkvittering av særskilte aktiviteter som er satt for 2017, jf. kap. 2. Statped skal vurdere nivå på rapporteringen ut fra formen på den enkelte aktivitet og hva Statped anser som relevant informasjon for direktoratet.
- En redegjørelse av gjennomføring av elevkurs for elever med hørselshemming, jf. Innst. 12 S (2016-2017).
- En vurdering av interne prioriteringer som er gjort innenfor det faste oppdraget og hvilken effekt disse prioriteringene eventuelt har hatt.
- En redegjørelse for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

Andre krav til årsrapporten

- Statped skal redegjøre for sin kommunikasjonsstrategi og for gjennomføringen av informasjonsoppgaver overfor ulike målgrupper.

- Statped skal redegjøre for status for likestilling i virksomheten i tråd med redegjørelesplikten. Det vises Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder *Statlige virksomheters likestillingsredegjørelser etter aktivitets- og rapporteringsplikten*. Dette inkluderer også Statpeds lønnspolitikk.
- Statped skal rapportere om virksomhetens mål, tiltak og resultater for krav som er stilt i arbeidsmiljøloven om utført systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid.
- Statped skal redegjøre for sitt arbeid med å oppfylle bestemmelsene i lov om offentlige anskaffelser med forskrift.
- Statped skal rapportere om antall lærlinger per år i perioden 2014 – 2017, om det er vurdert å øke antall lærlinger og innenfor hvilke fag, og orientere om hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsaken til dette og hva de har gjort for å oppfylle kravene.
- Statped skal i årsrapporten for 2017 rapportere på følgende:
 1. Er det gjennomført/revidert en ROS-analyse i 2016 eller 2017?
 2. Er det gjennomført og evaluert en kriseøvelse i 2017?
 3. Redegjøre kort og overordnet (maks. 1 side) for virksomhetens oppfølging av de fem tiltaksområdene i Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen, herunder kort beskrive og vurdere virksomhetens styringssystem for informasjonssikkerhet.
 Dersom spørsmål 1 til 2 besvares med "nei", må Statped opplyse om hvorfor tiltaket ikke er gjennomført, og presentere en forpliktende plan for når og hvordan tiltaket skal gjennomføres.

6.2 Tertialrapporteringene

For hver måned i 2017 skal Statped rapportere til det sentrale statsregnskapet på den måte og innen de frister som er fastsatt i rundskriv «Rapportering til Statsregnskapet for 2017» fra Finansdepartementet.

Statped skal utarbeide økonomirapporter til direktoratet som følger:

- Per 31. august 2017 med frist til direktoratet 15. september 2017, med prognose per 31. desember 2017 (2. tertialrapport).
- Per 31. desember 2017, med frist til direktoratet 15. januar 2018 (3. tertialrapportering).

Økonomirapportene skal angi regnskapsførte utgifter og inntekter etter kontantprinsippet, inkludert påløpt arbeidsgiveravgift. Rapportene skal vise hvordan regnskapet utvikler seg i forhold til budsjetttrammen og Statpeds disponeringsplan. Rapportene skal forklare avvik og gi informasjon om korrigerende tiltak. Sammen med økonomirapporteringene skal Statped oversende S-rapporten.

Andre krav til 2.tertialrapportering

Rapporten pr. 31. august 2017 skal inneholde ajourførte budsjettall (eventuelle overføringer fra 2016 og RNB) og skal vise prognose for forbruk (i prosent) pr. 31. desember. Denne rapporten inngår i grunnlaget for departementets utarbeidelse av omgrupperingsproposisjonen for 2017.

Ved forventet mindreforbruk må det fremgå tydelig av rapporten hva som er reelle mindreforbruk og hva som er faseforskyvninger og hvilke omdisponeringer som evt. foreslås.

Rapporten per 31. august skal også inneholde:

- Rapportering om måloppnåelse i henhold til kap. 2 i tildelingsbrevet, jf. mål, indikatorer og ambisjonsnivå i vedlegg 4 og gitte oppdragsbrev.
- Redegjørelse for mål som eventuelt ikke er innfridd etter planene per 31. august, årsaker til at dette ikke er oppnådd og tiltak som er satt i verk eller vil bli satt i verk for å bedre måloppnåelsen.
- Vurdering av risiko for at mål ikke blir nådd etter planene på årsbasis
- Egenvurdering av status, framdrift og planer for oppdrag og arbeid med større prosesser.
- Oversikt over de områdene innenfor Statped sine fagområder der Statped mener at det er behov for mer forskning og kompetanseutvikling.
- Disponeringsplan for ubrukte restmidler fra tiden før omorganiseringen av Statped (ca 3 mill), ref. tilsvarende rapportering ved 2.tertial 2016. Midlene forutsettes brukt til FOU-formål.

Andre krav til 3.tertialrapportering

Rapporten per 31. desember må tydelig vise hva som er merforbruk og mindreforbruk på hver enkelt post slik at opplysningene kan brukes til å forklare statsregnskapet. Ved mindreforbruk må det fremgå tydelig av rapporten hva som er reelle mindrebehov og hva som er faseforskyvninger.

Samtidig med tertialrapporteringen skal Statped sende søknad om overføring av ubrukte midler fra 2017 til 2018.

7 Styring, kommunikasjon og samarbeid

7.1 Etatsstyringsmøter

Følgende dokument ligger til grunn for samhandlingen mellom direktoratet og Statped: *Styring, kommunikasjon og samarbeid (2015)*.

Direktoratet ønsker å avholde ett etatsstyringsmøte med Statped i 2017 på følgende dato: 24.mars, kl 12 -14.

På etatsstyringsmøtet i mars skal følgende saker tas opp:

- Årsrapporten for foregående år, med en vurdering av måloppnåelse og ressursbruk
- Disponeringsplanen for inneværende år, med status for større arbeidsprosesser og oppdrag. Statped skal redegjøre for hvordan risikobildet er i henhold til målrealisering.
- Relevante saker knyttet til arbeidet med statsbudsjettet for inneværende og kommende år.

7.2 Kontaktmøter

Formålet med kontaktmøtene er å legge til rette for gjensidig informasjon og avklaringer om faglige overordnede problemstillinger og gjensidige oppdateringer på ledernivå.

Det gjennomføres to kontaktmøter i 2017:

- 16.februar, kl. 12 - 14
- 15.november, kl. 12 - 14

I tillegg til styringsmøter og kontaktmøter på ledernivå, kan det være aktuelt å gjennomføre faglige samarbeidsmøter på saksbehandlernivå.

Vedlegg 1 Statpeds faste oppdrag

Dette vedlegget beskriver hovedtrekkene i Statped sitt faste oppdrag. Vedlegget synliggjør også noen målgrupper som det er knyttet særlige forpliktelser til. Det forventes at Statped benytter sitt handlingsrom til å prioritere innenfor disse rammene.

Statped skal gjennom sine faste oppdrag yte tjenester, utvikle og forvalte kunnskap og tiltak som hever kompetansen hos kommuner og fylkeskommuner slik at barnehagebarn får et godt tilpasset tilbud, samt elever, lærlinger, lære kandidater og voksne i grunnsopplæringen får en inkluderende og tilpasset opplæring.

Etter nærmere avtale med Utdanningsdirektoratet, skal Statped bistå direktoratet i aktuelle faglige oppdrag i løpet av året. Statped skal også bistå direktoratet med å fremskaffe relevant faglig informasjon ved behov.

Statped som tjenesteyter

Statped og kommuner/fylkeskommuner

Kommune og fylkeskommune skal erfare at de har lik tilgang til tjenestene fra Statped. Statped har, sammen med kommuner og fylkeskommuner, ansvar for å vurdere hvilke tjenester som skal tilbys.

Knutepunktskoler

Statped skal ha god kompetanse på videregående opplæring og et faglig godt samarbeid med de fylkeskommunale knutepunktskolene for hørselshemmede og med Briskeby vg. skole.

Heltidsopplæring

Statped skal ivareta skoleeierskapet på vegne av Utdanningsdirektoratet for følgende skoler:

- Skådalen skole for døvblindfødte i Oslo
- AC Møller skole for tegnspråklige elever på Heimdal, Trondheim

A.C. Møller overføres til Trondheim kommune 1.7.2017. Statped skal bidra til en god samhandling med Trondheim kommune etter at overføringen er gjennomført.

Deltidsopplæring

Statped skal gi elever som har tegnspråk som første språk, eller som etter sakkyndig vurdering har rett til slik opplæring, tilbud om deltidsoptilæring i og på tegnspråk etter opplæringsloven § 2-6 og § 5-1. Dette innebærer at elever som får et deltidstilbud skal også få et tilbud om fjernundervisning fra Statped.

Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

Statped skal gjennom sitt arbeid heve kompetansen om Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) ut til personalet i barnehage og grunnsopplæringen, samt PP-tjenesten, slik at alle barn, unge og voksne har muligheten til å bruke sine kommunikasjonsformer i utdanningen.

Tegnspråk

Tegnspråk er anerkjent som et fullverdig språk som det offentlige har ansvar for å styrke og utvikle. Statped skal gjennom sitt arbeid bidra til å øke kunnskapen og heve kompetansen om tegnspråk til personalet i barnehage og grunnsopplæringen, samt PP-tjenesten.

Foreldreopplæring

Statped skal sørge for at det gis tilbud om opplæring til foreldre for barn og elever med særskilte behov i tråd med Statpeds justerte prosjektplan knyttet til oppdragsbrev S 4 – 14, Helhetlig modell for samordnet foreldreopplæring (fase to).

SEAD

Samisk spesialpedagogisk støtte (SEAD) er en landsdekkende oppgave lagt til region Nord. SEAD skal, sammen med Statpeds øvrige enheter, yte tjenester og tilby kompetanse knyttet til samiskspråklige brukere innen Statpeds fagområder, og sikre at Statped sitt tjenestetilbud baserer seg på god forståelse for samisk språk og kulturutvikling.

Statped, nasjonale sentra og andre offentlige tjenesteytere

Statped skal samarbeide med nasjonale sentre og andre tjenesteytere på statlig eller kommunalt nivå som tilbyr tjenester som har grenseflater til det arbeidet som pr. i dag gjøres i Statped. Dette kan blant annet innebære støtte- og veiledningsmateriell. Statped kan også forvente å bli trukket inn i samarbeid med nasjonale sentre ved ulike satsninger der det er aktuelt.

Statped og helseforetakene

Statped skal sikre tydelig arbeidsdeling mellom relevante deler av spesialisthelsetjenesten og Statped. Rammene for Statpeds innsats settes av barnehageloven og opplæringsloven.

Statped som kunnskaps- og kompetansespreder

Statped og kommuner/fylkeskommuner

Statped skal bidra til å øke kompetansen i kommuner og fylkeskommuner. Statped skal med erfaring og sin spesialpedagogiske kompetanse medvirke til og delta i tverrfaglig og aktuelle tverretattlig nettverk mellom barnehage- og skoleeiere, PP-tjenesten, fylkesmannsembetene, nasjonale sentre, universitets- og høyskoler, samt andre relevante statlige og kommunale tjenester og fagmiljøer.

Statped og arbeid med rammeplan og læreplaner

Statped skal ved behov bistå direktoratet i revisjon og oppdatering av veiledningsmateriell knyttet til rammeplanen for barnehagen, samt læreplanverket for Kunnskapsløftet. Statped skal også ved behov bistå Utdanningsdirektoratet med utvikling av nye veiledere til læreplaner. Statped skal ved behov bidra faglig inn i arbeidet med læreplaner for døve.

Statped's arbeid med læremidler og støtte- og veiledningsmateriell

Opplæringsloven § 5-9 omtaler statens plikt til å sørge for læremidler, og departementets ansvar for å sørge for at det utarbeides lærebøker og andre læremidler for spesialundervisning. Dette er delegert til direktoratet.

Statped har et spesielt ansvar for å utarbeide læremidler for barn og elever med synsvansker, hørselsvansker og de med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon.

Statped skal videre sørge for at det blir utarbeidet veiledningsmateriell og annet støttemateriell for de målgruppene Statped har et ansvar for og som også kan benyttes av deres foreldre og PP-tjenesten.

Statped skal gi faglig bistand til direktoratets arbeid med læremiddeltilskudd og være i gjensidig dialog med direktoratet og aktuelle nasjonale sentre om arbeid med læremidler og støtte- og veiledningsmateriell.

Produksjon og tilrettelegging av eksamen og obligatoriske prøver

Statped skal ved behov bistå direktoratet med tilrettelegging av eksamen og obligatoriske prøver for blinde og svaksynte elever i grunnskolen og videregående opplæring, tilrettelegging av eksamen og obligatoriske prøver i regning for hørselshemmede og eksamensoppgaver for tegnspråkbrukere i fagene Norsk tegnspråk og Tegnspråk som fremmedspråk på fem ulike nivå (Norsk tegnspråk 10. trinn og Vg3, og Tegnspråk som fremmedspråk nivå I, II og III). Statped skal etter avtale bistå direktoratet med vurderinger knyttet til universell utforming av digitale prøver. Statped skal også delta i direktoratets eksamensnemnder.

UH - sektoren

Universitet og høyskoler har hovedansvaret for fagutvikling og utdanning av spesialpedagoger. Statped bør bidra med sin fagkompetanse gjennom undervisning og veiledning i forbindelse med de utdanningene som universiteter og høyskoler tilbyr. I tillegg kan Statped stille med praksisplasser for studenter ved høyskole og universitet som har en spesialpedagogisk utdanning.

Statped som kunnskaps- og kompetansebygger

Statped's arbeid med læremidler og støtte- og veiledningsmateriell

Statped skal ha oversikt over tilgjengelige læringsressurser på det spesialpedagogiske området. Statped skal medvirke til å utvikle bruken av digitale læringsressurser for barn og elever med særskilte behov i henhold til barnehage- og opplæringsloven. Det er derfor viktig at Statped har god kompetanse på læremidler og veiledningsmateriell og hvordan det kan anvendes på det spesialpedagogiske området.

Statped skal bidra til å øke kompetansen hos læremiddelutviklerne om barn og elever med særskilte behov.

UH- sektoren

Statped skal arbeide ut fra en helhetlig FoU-strategi for prioritering av områder for forsknings- og utviklingsarbeid på det spesialpedagogiske området, forankret i et samarbeid med universiteter og høyskoler.

Statped har ansvar for å være proaktive med å identifisere problemstillinger, tema og fagområder som det bør prioriteres forskning på. Spesielt skal Statped utvikle kunnskap som bidrar til inkluderende praksiser der barn og unge med særlige behov inngår. Statped skal ta initiativ til, og gjennomføre forsknings- og utviklingsprosjekter både i egen regi og i samarbeid med universiteter, høyskoler og andre samarbeidspartnere. Dette arbeidet bør også sees i sammenheng med direktoratets arbeid innenfor forskningsfeltet. Statped bør videre bidra inn i konkrete forskningsprosjekter som universitet og høyskoler har ansvar for. Statped kan også ta del i utviklingsarbeid, initiert av eksempelvis høyskoler og universiteter, som fremmer økt kunnskap og kompetanse innenfor det spesialpedagogiske praksisfeltet.

Universiteter og høyskoler har hovedansvaret for fagutvikling og utdanning av spesialpedagoger. Statped bør slik bidra med sin fagkompetanse gjennom undervisning og veiledning i forbindelse med de utdanningene som universiteter og høyskoler tilbyr. I tillegg kan Statped stille med praksisplasser for studenter ved høyskole og universitet som har en spesialpedagogisk utdanning.

Internasjonalt samarbeid

Statped kan delta i internasjonalt samarbeid innenfor det spesialpedagogiske fagfeltet, der dette er relevant. Videre kan Statped, på oppdrag fra direktoratet, delta i internasjonalt bistands- og utviklingsarbeid som er relevant for faglig utvikling.

Vedlegg 2 Rapporteringsfrister for 2017 og 2018

Tiltak	Frister
Økonomirapportering	
Månedlig kassarapport til det sentrale statsregnskapet (DFØ). S-rapport til direktoratet ved 2. og 3.tertial.	15. i måneden etter
Tertialrapport pr. 31.august, se innholdsbeskrivelse i Kap.6 i TB 2017	15.september 2017
Tertialrapport pr. 31.desember, se innholdsbeskrivelse i Kap.6 i TB 2017	15. januar 2018
Andre rapporteringstidspunkt	
Årsrapport 2016, se innholdsbeskrivelse i Kap.6 i TB 2016	15.mars 2017
Årsrapport 2017, se innholdsbeskrivelse i Kap.6 i TB 2017	15.mars 2018
Andre frister	
Disponeringsplan for 2017	15.mars 2017
Søknad om å få overført ubrukte midler fra 2017 til 2018	15.januar 2018

Vedlegg 3 Innspill til budsjettarbeid

I tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet får Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utarbeide innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2017, 2018 og 2019. Dette vil i noen tilfeller også kunne innebære bidrag/innspill fra Statped. Oppsettet nedenfor viser de ulike budsjetttrundene og de frister som gjelder for direktoratet sine leveranser til Kunnskapsdepartementet. For punktene der intet annet er presisert, gjelder følgende for innspill fra Statped:

Før Statped utarbeider innspill, må saken tas opp med Utdanningsdirektoratet for å avklare om saken er av en slik karakter at det er naturlig å fremme den for Kunnskapsdepartementet. Slik henvendelse må skje i god tid før den oppgitte fristen, slik at Utdanningsdirektoratet eventuelt kan oversende bestilling/mal for aktuelle innspill.

Statsbudsjettet 2017	
Frist for direktoratet til departementet	Innhold/oppgaver
5. mars	Innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2017. Dersom det på årsbasis forventes overforbruk eller underforbruk på budsjettposter der direktoratet har forvaltningsansvar, skal departementet varsles. Direktoratet kan også fremme satsingsforslag dersom det har oppstått nye forutsetninger etter at budsjettproposisjonen for 2017 ble vedtatt av Stortinget.
4. oktober	Innspill til omgrupperingsproposisjonen /nysalderingen for 2017. Gjelder endringer på regelstyrte poster og mindrebehov på rammestyrte poster. For Statped vil dette i hovedsak kunne gjelde parallelljustering av oppdragsaktiviteter på kap.230, post 21 og kap.3230, post 01
Statsbudsjettet 2018	
12. mai	Innspill til tekstmøte i statsbudsjettet for 2018 med mål, rapportering og tilstandsvurdering på kapitler og poster under programkategori 07.20 Grunnopplæringen og programkategori 07.30 Barnehager. Dette er et fast oppdrag som Statped har i forbindelse med at direktoratet skal utarbeide innspill til tekstmøte i statsbudsjettet for 2018. Tekstmøtet i Prop. 1 S for 2017 viser presisjonsnivået for tekstmøtet. Bestilling sendes Statped i uke 16.
12. mai	Innspill til rammefordelingsforslag for budsjett 2018. Direktoratet skal varsle om behov for flytting av midler mellom kapitler/poster og tekniske endringer på regelstyrte budsjettposter (konsekvensjusteringer).
Statsbudsjettet 2019	
10. november	Innspill til satsingsforslag for statsbudsjettet 2019.
9. desember	Innspill til konsekvensjusteringer for statsbudsjettet 2019. Dette gjelder justeringer som er nødvendige for å videreføre vedtatt aktivitetsnivå.